

10
23

EDITORIÁL / 03

PÍSAČKY JOZEFA ROZBORU:
V ZELENOM / 08
MEDVEĎ.SK / 16

FOTOPRÍBEH: KÝM ZAPADNE / 17

MEMENTO MORI / 22

PREDSTAVUJEME: HÝBEM SA A JE MI DOBRE / 23

VÝLETY MICHALA MAJTÁNA / 24

POZÝVAME: PRÍBEHOM NA STOPE / 26

BEZPEČNOSŤ: INTERNETOVÉ PODVODY / 28

PROGRAM

FESTIVALY / 29

HUDBA / 30

VÝSTAVY / 30

DETI / 31

SENIORI / 32

KURZY, PRECHÁDZKY A INÉ / 34

CVIČENIA / 34

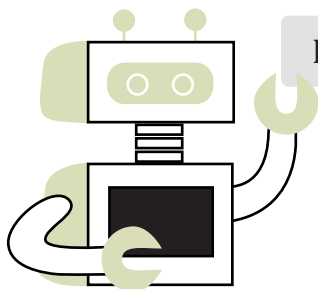
STAROMESTSKÁ KNIŽNICA / 36

KONTAKTY / 38

V minulom čísle sme sa s ním zoznámili. Teraz pokračujeme v rozhovore s ChatGPT, rozprávacím robotom.

Dobrý deň.

Dobrý deň! Ako vám môžem pomôcť dnes?

Skús napísať krátky príbeh o staršej dáme, ktorá je na dôchodku, doma sa nudí a cíti sa trochu osamelo. Začne preto písať poviedky.

V malom bývaleckom dome na konci tichého uličky žila staršia dáma menom Agnes. Po mnohých rokoch tvrdej práce v miestnom obchode sa dostala na zaslúžený dôchodok. V prvých týždňoch si užívala oddych a pokoj, no postupne ju začala oslovovať akási prázdnota. Domácnosť bola uprataná, záhradka starostlivo upravená, ale Agnes cítila, že niečo jej chýba.

Jedného dňa, zatiaľ čo sa opierala o okno a pozorovala mierne poveternostné zmeny, ju zasiahla myšlienka. Prečo by si nesadla k starému písaciemu stroju, ktorý mala uložený na pôjčke, a nenapísala by niečo? Agnes mala vždy rada rozprávanie a vo svojom mladom veku snívala o tom, že sa stane spisovateľkou.

S nadšením a zvedavosťou si sadla k stroju. Na začiatok to bol len experiment, no rýchlo sa do toho pustila s plnou vášňou. Poviedky začali plynúť z jej prstov tak, akoby sa ich táto staršia dáma dotýkala po prvý raz. Píše o dobrodružstvách, ktoré by sama nikdy neprežila, o ľuďoch so silnými charaktermi a láskou, ktorá prekonáva všetky prekážky.

Agnes zistila, že písanie jej prináša radosť a naplňa prázdnotu, ktorú cítila. Postupne sa jej dom naplnil poviedkami v rôznych fázach dokončenia. No niečo chýbalo - zdieľať svoje diela s niekým iným. Rozhodla sa, že zorganizuje malé stretnutia so svojimi susedmi, kde im bude čítať z jej poviedok.

Jej odvaha bola odmenená úsmevmi a obdivom tých, ktorí boli pohlčení príbehmi, ktoré vytvorila.

Agnes už nemala pocit osamelosti. Písanie jej otvorilo dvere k novým priateľstvám a spoločenskému životu, aký by si v starobnom veku nikdy nemyslela. Jej dom sa stal miestom, kde sa stretávali ľudia, aby počúvali jej príbehy a zdieľali svoje vlastné zážitky.

A tak táto staršia dáma, ktorá sa na dôchodku cítila osamelo, objavila novú vášeň a zmysel života v písaní a zdieľaní príbehov. Jej dom sa stal miestom, kde sa stretávali ľudia, aby sa inšpirovali, smiali sa a spájali v jedinečnej komunite. Agnes zistila, že vek je len číslo a každý môže objaviť nové poklady vo svojom vnútri, ktoré môžu osviežiť a zmeniť celý svet okolo neho.

O čom je poviedka, ktorú má Agnes najradšej?

Agnes má najradšej poviedku s názvom „Cesta ku hviezdám“. Táto poviedka sa odohráva v fantastickom svete plnom zázrakov a dobrodružstiev. Hlavným hrdinom je mladý chlapec menom Elian, ktorý sa vydáva na nebezpečnú cestu za tajomnou hviezdou, ktorá sa údajne dotkne srdca každého, kto ju nájde.

Elian musí prekonať rôzne výzvy a prekážky, stretáva fascinujúcich bytostí a objavuje magické miesta. Jeho cesta ho vedie cez lesy so žiariacimi stromami, cez zasnúbené mesta až ku vysokým vrcholom hor, kde môže vidieť krásne panorama celého sveta.

Poviedka „Cesta ku hviezdám“ je pre Agnes špeciálna, pretože ju spája so svojou vlastnou túžbou po dobrodružstvách a objavovaní nových svetov. Táto poviedka jej pripomína, že aj v priebehu života môžeme vždy hľadať nové cesty, učiť sa a rásť. Agnes sa v tejto poviedke cíti slobodná a plná nádeje, a práve preto je pre ňu tak dôležitá a drahá.

Napísala postavu Eliana podľa niekoho, koho skutočne poznala?

Agnes sa pri písaní postavy Eliana inšpirovala svojím vnukom Danielom. Daniel bol mladým mužom plným ctižiadosti a odhodlania, ktorý sa vždy snažil dosiahnuť svoje ciele. Agnes obdivovala jeho odvahu a túžbu objavovať svet okolo seba. Rovnako ako Elian vo svojej poviedke, aj Daniel sa vydával na dobrodružstvá a neváhal čeliť výzvam.

Elianove rozhodnutie vystúpiť zo svojej komfortnej zóny a vydať sa na cestu ku hviezdám odráža Danielovu odhodlanosť a zvedavosť. Agnes do postavy Eliana vložila nielen Danielovu odvahu, ale aj jeho schopnosť byť priateľským a vnímavým jedincom. Rovnako ako Elian, aj Daniel mal dar spájať sa s rôznymi ľuďmi a vytvárať hlboké vzťahy.

Agnes cítila, že tým, že do postavy Eliana vložila črty svojho vnuka, mu vytvorila vlastný malý svet v jej poviedke. Týmto spôsobom sa mohla priblížiť k jeho osobnosti a vnímať jeho kvality vo fiktívnom kontexte. Poviedka „Cesta ku hviezdám“ preto nie je len fantastickým príbehom, ale aj špeciálnym spôsobom, ako Agnes prepojiť svoj svet so svetom svojho vnuka.

Čo sa stane ak začne písať s Danielom?

Ak Agnes začne spolupracovať s Danielom na písaní poviedok, môže to mať niekoľko zaujímavých a pozitívnych následkov:

1. **Vzájomné obohatenie:** Spoločné písanie môže umožniť Agnes a Danielovi zdieľať svoje myšlienky, nápady a kreativitu. Ich rôzne perspektívy a skúsenosti môžu viesť k obohateniu príbehov rôznymi spôsobmi.
2. **Vytvorenie silnejšieho puto:** Spolupráca na tvorbe poviedok môže posilniť vzťah medzi Agnes a Danielom. Zdieľanie tvorivých procesov a spoločné prekonávanie výziev môže vytvoriť silnú väzbu medzi týmito dvoma generáciami.
3. **Využitie zručností:** Daniel môže pridať

k poviedkam moderné prvky a trendy, ktoré môžu prilákať mladších čitateľov. Agnes môže svojou skúsenosťou a moudrosťou pridať hĺbku a zaujímavé charaktery do príbehov.

4. Učenie sa od seba: Agnes a Daniel môžu jeden od druhého veľa naučiť. Agnes môže získať nové pohľady na súčasné trendy a postupy písania, zatiaľ čo Daniel môže získavať inšpiráciu zo skúseností Agnes a jej schopnosti vytvárať pútavé postavy a príbehy.

5. Spoločný zážitok: Písanie spoločných poviedok môže byť pre Agnes a Daniela zábavným a spoločným zážitkom, ktorý ich bude baviť a priblíži k sebe.

6. Vytvorenie knihy: Ak ich poviedky budú úspešné a budú mať dostatočný potenciál, môžu Agnes a Daniel zvážiť možnosť vytvorenia knihy, ktorá by mohla zdieľať ich spoločný pohľad na svet a príbehy.

Celkovo by spolupráca medzi Agnes a Danielom mohla byť kreatívnym a obohacujúcim dobrodružstvom, ktoré by mohlo mať pozitívny vplyv na ich vzťah, tvorivé výstupy a spoločný záujem o literatúru.

Akú by napísali Daniel a Agnes?

Tu je príbeh, ktorý vytvoril ich spoločný tvorivý príspevok:

Návrat do Zapomenutého kráľovstva

Bol raz krásny letný deň v malom mestečku. Agnes a Daniel sa stretli pri oblúbenom kaviarni, kde bývali tráviť hodiny rozhovorom o príbehoch a fantázii.

„Vieš, Daniel, čo by sme mali urobiť? Mala by som rada, aby sme spoločne napísali príbeh,“ navrhla Agnes s úsmevom.

Daniel sa zamyslel a potom s nadšením súhlasil: „To je výborný nápad! Ako by sa ti páčila poviedka o mladom dobrodruhovi, ktorý objaví tajomstvo starobylého kráľovstva?“

Agnes sa usmiala a prikývla. A tak sa začal tvorivý proces. Agnes pridávala hlboké charaktery a vytvárala

živé popisy scenérií, zatiaľ čo Daniel prispieval so stratégiou dobrodružstva a napínavými zvratmi. V ich poviedke sa mladý dobrodruh, menom Liam, zistil o starodávnom portáli, ktorý ho zaviedol do zapomenutého kráľovstva. Tu našiel podivné bytosti a záhadné artefakty, ktoré mali magické schopnosti. S jeho odvahou a schopnosťami začalo kráľovstvo znova žiť.

Agnes a Daniel sa striedali pri písaní kapitol a spoločne diskutovali o zvratoch a rozuzleniach príbehu. Ich spolupráca ich ešte viac približovala a vytvárala medzi nimi hlboké puto.

Keď poviedka bola hotová, rozhodli sa ju zdieľať so svojimi priateľmi. Ich príbeh „Návrat do Zapomenutého kráľovstva“ sa stal obľúbeným v miestnom klube knihomilov a dokonca ich požiadať, aby sa zúčastnili autorského podujatia.

Agnes a Daniel zistili, že spoločné písanie príbehu ich nielen bavilo, ale aj inšpirovalo. Ich poviedka bola dôkazom toho, že spolupráca môže viesť k nádherným výsledkom a posilniť vzťahy. A tak, dve generácie spolu vytvorili príbeh, ktorý spojil ich vášeň, odvalu a fantáziu v jedinečný spôsob.

V ZELENOM

SPOMIENKY NA VOJENSKÚ SLUŽBU UŽ SÚ TU !

Nádherne augustové ráno zobudilo všetkých cestujúcich v rýchliku na stanici na Hornom Liptove. Mal som tú česť byť medzi nimi aj so zeleným papierom zloženým na štyri časti s množstvom pečiatok a ráznych podpisov. Volali ma na skusy k vojakom, ktoré mali trvať iba 731 dní. Papier urobil dojem na konduktora. Usmial sa, zasalutoval a zatvoril kupé, kde som sedel s poznámkou, že môžem kľudne spať, na mojej stanici ma zobudí. Stalo sa. Podanie rúk a pranie „Dobrych dvoch rokov prázdnin“ ma vysotilo do zhonu stanice. Bolo pred šiestou, mal som čas. A tak pod'ho na námestie s Jánošíkom na priečelí radnice. Lavičky boli sčasti obsadené mladíkmi v mojom veku s piesňami a fľaškami na perách. Aj ma ponúkli. Moje poďakovanie s tým, že som športovec, vyvolalo salvy smiechu. Mnohí boli zaklinení so smutnými a plačúcimi devami.

Hotel, s názvom Kasárne mal dokorán pootvárané okná. V nich sa cerili chlapi v zelených tielkach s poznámkami: „Už to máme skutočne za pár!“ Za pár čoho? Chýbali im drobné?

Brána vchodu vyzdobená sťa detviaska nevesta. „Vítame vás!“ usmieval sa nápis pri vchode. Čo už, idem tam. V príprave mi povedali, že budem pestovať aj šport, v ktorom som ako dorastenec vynikal aj po nepríjemnom zranení. Vojdem bránou, otočím sa a čítam: „Už vás tu máme!“

Blok B som našiel ľahko podľa rady čakajúcich na strihanie a sprchovanie. Mňa strihať nemuseli. Predbehol som ich ešte doma, po poslednom tréningu. Vyzliecť sa, osprchovať a v Adamovom rúchu na prehliadku účesov a čistoty.

Vo veľkej hale sa týčili hory zelených častí ošatenia a výstroja. Teda tisíc vecí, ktoré bude treba uložiť do miniatúrnych zelených skriň.

Moje apartmá na druhom poschodí obývalo ďalších jedenásť ostrihancov a jeden, ktorý mal posteľ iba sám pri vchode a s vlasmi bujnejšími ako ostatní. Volal sa „Súdruh desiatnik, veliteľ izby, druhoročiak v činnej službe.“ „Vážení, dúfam, že budeme spolu dobre vychádzať. Na mňa budete spomínať iba v dobrom, ak splníte všetky rozkazy. A tie sa plniť musia!“ zaznel rázny hlas do ticha zelenujúcej sa izby.

Veľa nás naučil – ako uložiť množstvo zbytočných vecí do miniatúrnych skriniek, ako vyleštit' kanady, ustlať posteľ veľkú ako letisko, ako rýchlo a správne nájsť miesto v rade po odpísanom cvičnom poplachu. Výhodu mali fajčiari. Po ponúknutí veliaceho, ktorý bol fajčiar, im odpustil menšie prehrešky. Nedalo mi to. V Arme, kasárenskom bufet, som kúpil tvrdé Sparty a ponúkol ho. Vyšlo to. V sobotu ráno, keď sa konala prehliadka upratovania, moje úhladne zložené komínky rozhodil iba raz. Nefajčiarom spolu s posteľami štyrikrát.

KOBRA

Gumová na tvár natahujúca sa zelená žaba bola pre nás záhadou. Pri nácviiku nasadenia a zloženia na čas to šlo. Ale v šope naplnenej plynom dráždiacim oči a nos to už nefungovalo. Rýchlosť, s akou sme vybiehali zo zamoreného objektu bola obdivuhodná. Takú sme nedosiahli ani pri nástupoch na jedlo!

Veliteľ izby, už povýšený na čatára, k nám mal otcovský príhovor o tom, ako sme neplnili jeho pokyny pri utáňovaní popruhov spomínaného chemického náhubku a že v boji by sme už neboli, iba na miestach hromadného sústredenia vojakov čakajúcich na posypanie vápnom. „Musíte sa zlepšiť, budeme cvičiť v teréne s nasadenou maskou viac ako hodinu,“ zneli príkazy. Zrejme čakal na nové povýšenie a k tomu dovolenku s nafasovanými konzervami. Tie mali v jeho rodisku zázračnú moc. Nahrádzali všetky oficiálne platidlá tak v obchode ako i miestnom hostinci. Aj pán kaplánko boli vo vytržení, ak dostali tú s cukrom a kávovými suchármi.

Deň kobry nadišiel! Začal výjazdom do doliny s hučiacim horským potokom, vytekajúcim z neďalekej jaskyne. Nasledovalo rozdelenie miest a cvičíme! Teda chceme, ale rozkaz neprichádza. Čakáme na kapitána, ktorý svižne zoskočí zo zánovného terénneho auta s brigadírkou narazenou na čele.

„Vojáci, teďka máte možnosť ukázať, ako sme vás vycvičili na boj so smrdiacim nepriateľom. Ten, jak víme, nikdy nespí a spať mu nedáme našou vysokou bojovou potentáciou!“ Odovzdal velenie menším zeleným čiapkam a zaujal postavenie nad dolinkou s postojom malého-veľkého generála s rukou pod blúzou.

Začali sme plniť masky vlastným potom a nadávkami. Čo to? Ťažko sa mi dýchalo, nohy oťažievali, nedostávalo sa mi dychu! „Moji rovesníci sú už vpredu. Vydržím, nesklamem čatára a jeho čakateľov na konzervy!“ Potom už len hviezdičky a silné ruky lapiduchov (zdravotníkov). Strhli mi gumovú kobru z tváre a oživujú ma.

Prichádzam k sebe, ale tá hanba!

Čatár v pozore vysvetľuje kapitánovi niečo na moju obranu. Nechápem čo. Až po prezretí mojej masky je to jasné. Do otvoru na filtri sa dostala čistiaca handrička ktorá spôsobila moje dusenie. Opakovať!“ znel rozkaz iba pre mňa. Nasadzujem si zelenú žabu a letím, čo pľúca a žaba dovoľia.

Po dobehnutí som dostal rozkaz dostaviť sa pred kapitána stojaceho na schodíku auta. „Súdruh vojak, dávam Vám pochvalu pred naštartovaným autom za rekord v behu s protichemickou ochranou tváre vzor MAS/63. Odchod!“ Šofér splnil rozkaz okamžite a veliaci spadol do sedadla hore nohami. Zelená brigádírka s jedným vytlačným mozgovým závitom spadla do studeného potoka.

Bolo po výcviku. Odišiel som s pochvalou od „čapatej čapice“ a úsmeškami spolubojovníkov a náš čatár s vidinou výmenného obchodu s konzervami v rodisku. Každému, čo je jeho a čo mu patrí.

RAJÓNY

Do príchodu k vojakom som nevedel presne, čo to sú rajóny. Bolo načase spoznať obsah uvedeného cudzieho slova.

Ale poďme po poriadku: Zabudnúť na kamošov, frajerky a rodinu! Iba slepé vykonávanie rozkazov zvaných buzerácia. Začínajú sa tie pamätné dni mladého vojaka. A obyčajne začínajú rozcvičkou. Odbehnúť 5 km, urobiť x klikov a drepov. Pri behu sú vpredu naši nadriadení, starší vojaci, mazáci. Striedajú sa po cca 400 metroch v čele funiaceho a hrešiaceho dupajúceho zeleného stáda. Jeden z nich prejavil pochopenie pre naše už vyhriate údy a chcel nás ochladiť. Vbieha k potoku, my rovno do chladivej vody. „Poďme, vojaci, voda je iba po pás, netreba plávať, iba dvíhať kolená.“ znie indiánsky pokrik z brehu. Na ubytovne sme sa vrátili ako svorka vodníkov. Všetko premočené. A k tomu ešte nástup na rannú hygienu. Neverím! Čo sa dá na nás ešte umyť? Iba tak svedomie, ktoré zostalo špinavé, lebo nikto nemal odvahu citovať základné postuláty Zákona I/I, ktoré nám tak udatne vtĺkali do vystrihaných hláv.

Nasledujú rajóny. Chodba o dĺžke asi 40 metrov, na ktorú sa vylialo more plechových vedier s vodou a mazľavým mydlom. Po vytvorení peny klesáme na kolená a cirochovými kefami ju celú vyšúrujeme. Malé medzierky medzi kachličkami zubnými kefkami. Okolo jedenásťtej v noci ideme konečne do postele, s vidinou snov o čistote nad zlato. S pravidelnosťou atómových hodín sa konali sobotňajšie veľké upratovania, ktoré zasiahli aj voľné vonkajšie plochy. Natieralo sa, čo sa

natrieť dalo – obrubníky, kmene stromov, múriky, podstavec pod sochou i kolesá zaparkovaných vozidiel. Listy stromov na zeleno, aby mali rovnakú farbu. Vydržali len 3 dni, kým svorne opadali a bolo po problémoch s ich zrážaním dlhými bidlami s hasiacimi hákmi. Ani posteľe nezostali neošetrené. Zdvihnúť konštrukcie, vytrieť prach na spojoch, umyť nafukovačky! Jedna z nich priviedla dôstojníka v službe do vytrženia. Prišiel na to, že otvory sú upchaté ostrými nábojmi do samopalů. „Všetko vyhádzať, nástup pred budovu a vyšetrovanie! Kto, kedy a odkiaľ mal ostré náboje? To je trestné, volajúce po čiernej base!“ Skrotol po chvíli, teda po troch hodinách, keď si uvedomil, že ako hviezdíčkový vojak môže byť degradovaný na obyčajného. On má totiž zodpovednosť za nehviezdíčkových. Od tejto pamätnej soboty mu zostala prezývka stará hilzňa.

PéHaMák

Po úspešnom zvládnutí upratovacích prác a spečatením prísahou som bol pridelený k Rote K-4 4, ktorá (dúfam, že neprezradím vojenské tajomstvo) sa nachádzala pod majestátnym Barancom. V samej zeleni ihličnanov s roztrúsenými obydliami vojska a techniky. Moji spolubojovníci už mali pridelené miesta – šoféri, kuchári, obsluha techniky. Iba ja nie. „Ty si to vyžral, budeš chovať prasce v prasačáku,“ dávali mi spoluvojaci jasne najavo nevôľu a podráždenosť, že to nebudú oni.

Po obede prišiel rad na mňa. Dovtedy som si oprášil vedomosti z chovu domácich zvierat, ale spomínal som si iba na ich skony a následné zabíjačkové dobroty. Nevieť prečo, ale otázky, ktoré mi kládla trojčlenná komisia, sa netýkali udomácnených kancov. Boli o mojej robote pred nástupom do zeleného. „Súdruh vojak, budete skladník PHM,“ znel rozsudok.

Nevedel som, čo to je. Po verdikte pelášil zapisujúci vojak všetkým oznámiť, že PéHaMákom budem ja. Tie závistlivé pohľady! Ešte horšie ako pred prasačákom.

Čerpacia pumpa s dvomi stojanmi na benzín a naftu a so sklodom mazív bola zaklivená v rohu objektu. Že vraj z dôvodu utajenia a bezpečnosti. Zdeno Holba, už bývalý PéHaMák, ktorý odchádzal do civilu, mi dával mazácke rady. „Pepo, dát môžeš, je toho dost. Ale za peníže nedávej a nevynášej ven.“ Myslel tým potravu do motorov, ktorej bolo v podzemných nádržiach viac, ako sa zapisovalo. Ukázal to výsledok protokolu, ktorým mi odovzdal objekt. Viac ako desiatky litrov nezapisaných v papieroch.

Prví moji návštevníci na pumpe boli súdruhovia dôstojníci v utajení. To som spoznal ihneď ako obaja prišli – v civile a s bandaskami v rukách. Zabudli na svoje účesy ozdobené vytlačenou jazvou od brigadírky. Ich požiadavku na natankovanie som rázne odmietol. Aj ich ponúknutú peňažnú odmenu. Neuspeli. Ja som však v prvej skúške členov kontrarozvedky uspel. Mohol som čapovať do smädnych a bezodných motorov a spolubojovníkom odlievať benzín na čistenie šiat a samopalov. Nebolo to za peniaze, ale za to, čo každý mladý človek v zelenom potrebuje najviac, dobre sa najesť. Za moje službičky som nemal problém poriadne sa zadarmo najesť v hoteli Smrek.

Boli aj horúce chvíle. Napríklad Peter, už otec dcéry, nechcel čakať, kým vypíšem papiere a chcel sám natankovať Jawu. Netrafil do nádrže, ale na horúci motor. Horiacu motorku odhodil vedľa stojanov a ja som oheň uhasil. On dostal odmenu za záchranu eráru a mohol navštíviť svoju rodinku. Ja som dostal nový hasiaci prístroj. Peter nebol lakomý, doniesol domácu poživenu a fľašku pre PéHaMáka. Prischla mu prezývka Snehuliak. To od telesného postoja, ktorý získal počas cesty motorkou Jawou za rodinkou vo viac ako dvadsaťstupňovom mraze a snežení. Aj takto sa z chlapcov stávali chlapi.

FERKO A MARIKA

Splniť úlohy na tisíc percent, doniesť mazákom večeru na izbu,

oholiť sa, vzorovo upraviť... a tí šťastní obdržia povolenie krátkodo-
bo opustiť ubytovací priestor. Na bráne ponúknu cigaretami službu
a môžu vyraziť do iného ako zeleného sveta.

Nášmu spolubojovníkovi menom Jozef prischlo meno Ferko pre veľký počet Jozefov a Pepov. Jeho vždy opálenej tvári s výrazne rezaným rímskym nosom a stále sa hompálajúcimi rukami táto prezývka sedela. Bol z okolia Krupiny, kde naši predkovia neváhali vystúpiť proti tureckým nevercom, po čiastočnej asimilácii s našimi prekrásnymi devami spod Kriváňa. Nemal to ľahké, než si stačil rozmyslieť, čo odpovedať na prípadné sporadické otázky, bolo po dialógu. Jeho pričinením som sa stal následníkom kráľa, ktorý hovoril do bútlavej vrby a od zvedavosti mu narástli veľké uši. Pod dlhom okúňaní a sporadických vetných spojeniach som pochopil – mal som byť pisateľom listov pre Máriu, podľa podpisu na lístočku vyhodennom z autobusu Mariku. Jej bydlisko bolo v Pribinovom meste. Písať! Ale čo? Nechal to na mňa a tak som v jeho mene písal: ako nám je dobre, ako sa zabávame, chodíme na turistické vychádzky, športujeme a chodíme na kultúrne predstavenia. To som už jemne zavádzal. Lepšie povedané klamal. Ferko (i keď bol šetrný) mi po prečítaní listov začal prinášať dobroty poslané z domu: dlhé suché klobásky, syrové korbáčiky šúľané na kolene, zadymený ovčí syr a vodu s x percentami alkoholu. Ale aj makové a orechové koláče, ktoré pred pečením kysli. Nemohol som ho sklamať a písal som o jeho i moju dušu! Marika písala skvostne. Bolo poznať, že chce byť učiteľkou. S úspornými výrazovými prostriedkami a pravopisom prináležiacim rodáčke z lona Slovenska postupne spoznávala Ferkove povahové črty. Teda i moje, pretože bolo medzi nami ťažko urobiť deliacu čiaru. Aj ho pochválila, ako sa krásne vyjadruje v jeho írečitej, lazníckej reči. (Dlho mi trvalo, než som naštudoval zvyky a reč rodákov z rozťahnutých samôt zvaných lazov.) Zima prešla a Marika začala v listoch jemne naznačovať, že na Veľkú noc spolu s kamarátkou navštívi svojich príbuzných, ktorí, akoby náhodou, bývajú blízko nášho zeleného pobytu. Pohroma sa blížila! Odpísať že budeme bojovať? Alebo bude epidémia? Ferko po ďalších dvoch balíkoch rozhodol, že pôjdeme na rande obaja. On s Marikou a ja s jej kamarátkou Jankou.

Stalo sa. Monológ som viedol ja, až do rozhodnutia, že sa rozdelíme. Janka bola príjemná spoločníčka. Vychvalovala Ferka, ako vie krásne písať a rozmýšľať o budúcnosti s Marikou. Listy jej dala čítať Marika, aj tie krásne rýmovačky, pri ktorých obe neraz plakali. Bol som v tom až po uši. Darmo som upchával rečnícke

pusu svojimi ústami. Janka zistila, že podozrivo dobre poznám obsah oných ružovo-zelených listov.

Ferko nepochodil zle. Marika rozprávala a on iba múdro prikyvoval. Ako inak, nežné pohlavie má najradšej počúvajúcich chlapov. Potom si Marika s Ferkom písali menej, ale o to viac sa osobne spoznávali. Moje výdavky na písanie poklesli, no Ferkova naturálna náklonnosť voči mne nie. Veľa som sa naučil od chlapca z lazov, spolubojovníka zo zelenej oázy skutočného kamarátstva!

KAPOR V ZELENOM

Dva roky ubehli ako chromý slimák. Na konci nastal najväčší problém pri výbere civilných šiat. Aká je móda? Nosia sa ešte podbité mokasíny? Veľké farebné hrebene v zadných vreckách nohavíc? Tí, čo zostali na svojej váhe, teda iba jedno percento, oprášili dvojročným prachom zaviate odevy. Ostatní sme museli do obchodov. Bolo čo vybrať! Predavačky, jak oltárne sviece, usmievali sa na junáčikov ešte v zelených šatách, ktorým onedlho dajú nazdar.

Niektorí podpísali zelenú výplatu do nekonečna. Dôvody boli rôzne. Niekedy snaha vyniknúť a byť generálom na malom piesočku. Inokedy sviatosť manželská s miestnymi ohnivými devami. Dobrí to boli spolubojovníci. Iba ich koniec bol v nedohľadne, v náručí zelených pokynov alebo svokier s veliteľským hlasom pri vyberaní zemiakov a chystaní dreva na tuhé zimy. Dobre obišiel kamarát Slávo, ktorý si zobral miestnu dievku Milku aj s koňom menom Bandy.

Ešte posledné celonočné posedenie v prírode pri táboráku, pri spomienkach na život v zelenom a už nás čakajú nové plány ako zarezávať v civile. Meníme si adresy a skalný prísľub, že sa po čase určite stretneme.

Ubehlo plných dvadsať rokov, keď sa ozval náš prirodzený a uznávaný veliteľ Dodo. S Dodom sme neraz merali cestu tam, kde čapovali po štyri pivá do jednej lampy. Tam, kde steny počuli clivé piesne a reči o ešte vzdialenom civile. Ale i šepot miestnym kráskam, že my sme iní vojaci, ako tí, čo miestne devy iba pobláznia a ujdú k mamičke. Neboli sme iní ale ich pohladenia a uistenia nás tešili rovnako. Dodov rozkaz znel: „Vyhlasujem poplach! Zraz v mieste M, čase N a plnou poľnou proviantu, najmä tekutého. Ubytovanie a sóda bikarbóna zabezpečené!“

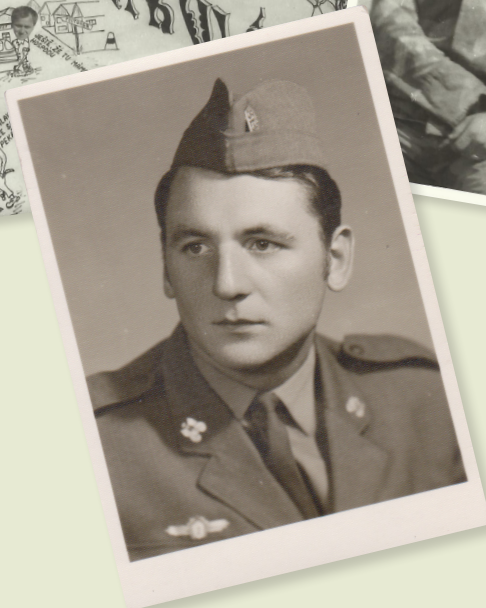
Rozkaz splnili všetci, okrem tých, ktorí neradi, ale predsa opustili naše rady. A okrem tých, ktorým to ich devy (pred sobášom prítulné a milé) zakázali. Skrátka generálky v sukniach.

Organizátor myslel i na naše žalúdky, ktoré po riadnej dávke tekutín rôzneho kalibru nezostali prázdne. Vrcholom jeho kulinárskeho umenia mal byť kapor. A to samozrejme v zelenom. Štyri, ešte metajúce sa ryby ulovené v blízkosti jeho bydliska, sa pokúšali vyletieť z vedra s vodou. Ich lovec zostal vegetarián, pre lásku k nemým tváram. Ako ich pripraviť na odchod na iný svet? Padali rôzne návrhy – ponoriť ich do teplej vody, aby dostali infarkt, pustiť plyn v rúre a nezapaľovať, nasypať do vedra konskú dávku uspávacích práškov a otráviť ich... Nakoniec to vyriešila miestna poštárka, pani Egrešová, klasickým spôsobom. Tresla ich po hlave rúčkou od metly a v mlynčeku na mäso pomlela a usmažila. Nás, vyslúžilých vojakov, dostala do trápneho svetla. Hoci chutili ako na vojne nenávidená fašírka, zjedlo sa všetko.

Ešte pár clivých piesní a prísľubov na budúci organizovaný poplach po ďalších nabratých kilách a rokoch.

Zapísal jeden zo zelených kamarátov

Jožko R.

MEDVEĎ.SK

My, ľudia v seniorskom veku, si pamätáme, ako sme sa snažili bojovať proti všemocnej prírode. Mám na mysli kynoženie niektorých živočíchov, ktoré sa podľa tzv. odborníkov na živočíšnu ríšu pomenovali *škodcovia*. Vyberám si ťaženie proti pásavke zemiakovej, *mandelinke*, ktorú organizovane zbierali do nádob aj školopovinné deti namiesto vyučovania. Dokonca dostávali pochvaly a diplomy za najviac zozbieraných malých, výrazne pomalovaných chrobáčikov, ktorých dospelí zalievali horúcou vodou či inými tekutinami len aby ich zniesli zo sveta. Výsledok bol ten, že mandelinka čiastočne ustúpila. Za cenu vymretia iných prírode prospešných živočíchov a zamorenia pôdy nebezpečnými chemikáliami.

V dnešnom, už po-pandemickom čase sa mnohí „bojovníci“ hotujú proti silnejšiemu tvorovi. Medveď hnedý vyvolal svojimi útokmi aj na ľudí silnú polarizáciu spoločnosti. A to je už väčší kaliber než mendelinka. Alebo, ako sa dnes hovorí, iný level! Macovia v našich končinách môžu dorásť do váhy 350 kg a dožiť sa veku 25 rokov. Aj rýchlosť ich behu býva impozantná, dokážu bežať rýchlosťou až 60 km/h. Lenže je tu človek. Svojou rozpínavosťou obmedzuje ich veľké plochy pohybu, ktoré potrebujú na plnohodnotný medvedí život. Spoločnosť, tak ako v názore na povinné očkovanie, dospela k hlbokému rozdeleniu. Jedna časť sú tí, ktorí majú negatívnu skúsenosť po strete s chlpáčmi čo im urobili ujmu na majetku. Sú za zníženie stavu ich populácie aj tými najhoršími prostriedkami. Nevadí im, že často pomáhajú zvieratám priblížiť sa k svojim obydliam vytváraním skládok potravinového odpadu.

Viac rozvíjať tento problém sa mi už zdá nepotrebné. Došli sme do stavu bytia, z ktorého by bez straty kvetinky nedokázal vyjsť ani hlavný hrdina drámy Hamlet. Takže priatelia, verím že si pri vstupe do prírody, kde sa medvede zdržujú spomeniete na riekanku: *Prídem hned', medveď!*

FOTOPRÍBEH

KÝM ZAPADNE

Kým cekom zapadne, ešte sa rozhliadam...

STR. 17

...v přítmí otváram dveře záhadám.

STR. 18

MEMENTO MORI

FESTIVAL O ŽIVOTE A SMRTI

Otvorený a zodpovedný prístup k záveru života • život seniorov a starnutie • starostlivosť o umierajúcich • prírodné pohrebníctvo • zármutok • spomínanie •

Bratislava
Pistoriho palác
7. október 2023

HLAVNÁ SÁLA

10:00 - 10:10

Úvodné slovo organizátoriek

10:10 - 11:00 • prednáška s diskusiou

Pohreby v minulosti a dnes

Margita Jágerová

11:00 - 11:50 • prednáška s diskusiou

O jedinečných rozlúčkach

Katarína Vydrová

12:00 - 12:20 • autorské čítanie

Po Funuse

Jakub Spevák

12:20 - 14:00 • obedná pauza

14:00 - 14:50 • beseda

Ako dobre starnúť?

Jolana Novotná, Zora Bútorová, Táňa Sedláková

15:00 - 15:50 • živé knihy

Moja skúsenosť so smrťou

Andrea Kutlíková, Zuzana Šumská, Zuzana Kadlec

16:00 - 16:50 • beseda

Strata detí

Martina Mikesková, Lucia Kubíny, Mária Anyalaiová

17:00 - 17:50 • prednáška s diskusiou

O prírodnom pohrebníctve

Monika Suchánska

18:00 - 20:00 • hlavná diskusia

Čo je to dobré umieranie?

Kristína Križanová, Mária Jasenková, Peter Kováč,
Daniel Pastirčák

20:00 - 21:00

Koncert Martin Geišberg

MALÁ SÁLA / Workshopy

14:00 - 14:50 • kvet. /workshop

Prírodné dušičkové vence

Veronika Veľková

16:00 - 16:50 • workshop

Posledné prania

Monika Suchánska, Andrea Uherková

17:00 - 17:50 • workshop

Ako hovoriť s deťmi o smrti

Mária Anyalaiová

SPRIEVODNÝ PROGRAM:

Výstava fotografií • Smrtácka literatúra • Ekologické pohrebné produkty

VSTUPENKY V PREDAJI NA Startlab/mementomorifestival

Organizátori

Partneri

Funebra

Funebra_prirodne_pohrebnictvo

Bolo.sk

bolo.servis

HÝBEM SA A JE MI DOBRE

Hýbem sa a je mi dobre nie je len obyčajný výrok. Je to aj názov občianskeho združenia, ktoré sa pod vedením diplomovanej fyzioterapeutky Márie Delmárovej venuje zdravotným cvičeniam. Ich cieľom je pomáhať ľuďom, aby čo najdlhšie ostali zdravými a aktívnymi, aby sa vedeli o seba postarať, viesť nezávislý život a to v akomkoľvek veku či zdravotnom stave.

Mária Delmárová cvičí v Staromestskom centre Š14 už niekoľko rokov. Medzi jej študentmi sú ľudia rôzneho veku s rôznymi pohybovými možnosťami. Okrem toho, že s ľuďmi cvičí a učí ich ako môžu cvičiť sami doma, venuje sa aj vzdelávacím aktivitám ako prednáškam, diskusiám a kurzom. Spoločným menovateľom všetkých jej aktivít je snaha byť aktívni a v akomkoľvek ohľade užitoční.

Radi by sme vám združenie *Hýbem sa a je mi dobre* predstavili a preto vás pozývame na bezplatnú prednášku a cvičenie:

18. 10. • 10:00–11:30

HÝBEM SAA JE MI DOBRE: ŠKOLA CHRBTÁ I.

Správne držanie tela a držanie tela pri chôdzi + základy Nordic walking. Ak máte paličky na Nordic walking alebo turistické paličky, prineste si ich.

Viac o aktivitách združenia sa dozviete na: pohybovaterapia.sk

VÍNO AJ ZVIERATÁ

NÁRODNÝ SALÓN VÍN

Ozaj je čo poznávať aj priamo v Bratislave!

Kluby, skupiny i jednotlivci by mali poznať Národný salón vín v Apponyho paláci. Nachádza sa neďaleko Hlavného námestia, na Radničnej ulici č. 1. Po Valticiach na Morave je to druhý salón tohto typu na svete. Vstup aj prehliadka sú zdarma. Prezrieť si môžete nádherné pivničné priestory a výstavu 100 najlepších vín zo Slovenska za daný rok. *Národný salón vín Slovenskej republiky* je najvyššou súťažou vín vyrobených na Slovensku a z hrozna dopesťovaného na Slovensku.

Možná je tu aj degustácia (v cene od 3 až do 30€) a taktiež sa dá víno aj zakúpiť.

Podrobnosti o Salóne vín nájdete na salonvin.sk

V Apponyho pláci môžete navštíviť aj expozíciu vinohradníctva.

Podrobnosti o sa dozviete na muzeumb Bratislava.sk

NÁŠ SEN

Za prehliadku stojí Gazdovský dvor *Náš sen* v Pustých Uľanoch. Ide o rozlohou veľký areál s vodnými plochami, poľnohospodárskymi strojmi, kočmi, množstvom domácich zvierat a hydiny i exotických

zvierat ako sú napríklad lamy. Nájdete tu aj atrakcie pre pobavenie detí, vrátane jazdy na koni a bufetu s občerstvením.

Cesta z Bratislavy je najlepšia autobusom, priamym spojením v smere do Galanty. Dá sa sem dostať aj vlakom, ale stanica je od obce vzdialená asi 3 km.

POZÝVAME

PRÍBEHOM NA STOPE

V Starom Meste sa počas októbrového víkendu od piatku 20. do nedele 22. bude konať veľmi komorný festival rozprávačského umenia. Ide o 3. ročník medzinárodného festivalu s názvom Príbehom na stope.

Ak máte radi príbehy, ak ich radi počúvate, neváhajte si rezervovať spomínaný víkend a zavítajte do Pistoriho paláca na Štefánikovej 25 v Bratislave. Budete sa môcť zoznámiť s touto, na prvý pohľad samozrejmom, formou umenia. Ved' kto z nás nerád rozpráva príbehy? Všetci sme rozprávači. Avšak hostia festivalu Príbehom na stope trávajú veľa hodín opracúvaním príbehov.

Celý festival odštartuje diskusia o rozprávačstve, ktorá sa bude konať v piatok 20. októbra o 17:00. Moderovať ju bude Zora Kalka Pauliniová. Pozvanie potvrdili Petra Mikulášová, prekladateľka, ktorá istý čas žila v Nórsku, kde je storytelling prítomný v edukácii ale aj performatívnej podobe. Ďalej Bohdan Ulašín, lingvista a rozprávač s prepojením na španielsku komunitu. Zapojí sa aj Martina Jánošíková, ktorá sa venuje storytellingu ako nástroju na tvorenie komunity. Je aktívnou rozprávačkou a aj lektorkou.

Program:

Piatok 20. októbra

- ~ 19:00 VÝPRAVY ZA PŘÍBĚHY. ZA NIMI A ZA NĚ.
účinkuje: M. Piskačová (spolek VERBARIUM)
- ~ 20:30 RESUSCITÁL SVĚTOVÉHO ŠANSONU
off program Tři dcery / Trois Filles
účinkuje: J. N. Piskač (spev a prednes), J. Piskačová (akordeón),
Š. Piskačová (kytara), K. Piskačová (piano/klávesy)

Sobota 21. októbra

- ~ 10:00 AKO UČIŤ CUDZIE JAZYKY CEZ PRÍBEHY?
workshop Dominiky Rai: pre učiteľ'ov cudzích jazykov, všetky úrovne; trvanie: 90min.
potrebná rezervácia: pribehomnastope@gmail.com
- ~ 15:00 STANICA ZÁHREB
je medzigeneračná skupina storytellerov, ktorá vás vtiahne do vytvárania príbehov. Pôjde o interaktívne podujatie, kde si môžete vyskúšať storytelling.
- ~ 19:00 KTO JE V RINGU PRINCEZIEN?
4 príbehy o trpezlivosti, egoizme, mystifikácií a odvahe nadvihnúť sklený poklop
účinkujú: M. Jánošíková, S. Pabst, D. Rai, M. Jánošíková (spolok Príbehom na stope a Dievča bez hranostaja)
hudba: M. Halamičková

Nedeľa 22. októbra

- ~ 15:00 ŠPACÍRKA BRATISLAVOU - UMELCI A PODIVÍNI
účinkuje: S. Pabst
- ~ 19:00 BEING STORYTELLER
online podujatie v anglickom jazyku) účinkujú: B. Leeney Erde, U. Sinha, M. Serrano, P. Kabali Kagwa, J. Wollin

Festival pripravuje spolok Príbehom na stope, o ktorom nájdete viac informácií na webovej stránke www.pribehomnastope.sk
Ďakujeme Fondu na podporu umenia Slovenskej republiky, Krajanskému inštitútu, Pistoriho palácu a všetkým priaznivcom storytellingu.

INTERNETOVÉ PODVOODY? NESTAŇTE SA OBEŤOU

Policajný zbor pravidelne informuje verejnosť o prevencii podvodných praktík na internete zameraných na vylákvanie finančných prostriedkov. Páchatelia podvodov sú vynaliezaví a neustále pracujú na tom, ako šikovne oklamať svoju obeť. Osvojte si niekoľko bezpečnostných odporúčaní ako predísť nepríjemnej skúsenosti.

- 1. Neposielajte peniaze na základe e-mailovej požiadavky.** Korektné spoločnosti od zákazníka takto peniaze nežiadajú. Za zásielku a náklady spojené s jej prepravou zaplatí klient buď pri objednávaní tovaru, teda priamo e-shopu, alebo pri osobnom prevzatí zásielky.
- 2. Nakupujte na internetových stránkach overených obchodníkov.** Ak máte pochybnosti, dôkladne preverujte. Vždy máte možnosť kontaktovať spoločnosť prostredníctvom infoliniek. Ľahko tak zistíte, či sa jedná o korektnú firmu.
- 3. Zvýšte opatrnosť pri potvrdzovaní platieb** na základe notifikácií z banky prípadne cez SMS. Dobré si všimajte meno obchodníka a sumu za platbu.
- 4. Dôkladne kontrolujte kto s vami komunikuje,** či sa nejedná o pochybnú prípadne zahraničnú emailovú adresu odosielateľa. Zamerajte sa aj na obsah samotnej komunikácie: čudný slovosled, nelogické slovné spojenia, príliš veľa gramatických chýb a pod.
- 5. Neklikajte na podozrivé webové odkazy** od neznámych adresátov, ktoré vám prídu do SMS správ alebo e-mailu. Obozretnosť sa vypláca aj pri logách známych spoločností a inštitúcií, ktoré vedia podvodníci sfaľšovať a zneužiť

10. 10. • 18:00 | Pistoriho palác

KONZERVATÓRIUM V PALÁCI

Koncertné vystúpenie pedagógov a študentov Konzervatória Bratislava.

Vstup voľný
Štefánikova 25

25. 10. • 19:00 | Pistoriho palác

LES SIRÉNES

Jesenný koncert ženského komorného zboru.

Štefánikova 25

26. 10. • 18:00 | Zichyho palác

CORNA MUSICA

Koncert gotickej a renesančnej hudby

Vstupné: 3€/ 1€
Hudobný salón Zichyho paláca, Ventúrska 9

26. 10. • 18:00 | Š14

HUDOBNÁ OBÝVAČKA

Hrejivý neformálny koncert klasickej klavírnej a vokálnej hudby.

Účinkujú: U. Lobunova, T. Lobunova.

Vstup voľný
Školská 14

3. 10.–3. 12. | Zichyho palác

3+ GALERIE: ZBIERKA ILUSTRÁCIÍ PRE DETI

29. ročník Bienále ilustrácií Bratislava obohatí unikátna výstava 100 originálov od šestnástich európskych ilustrátorov. Jedná sa o časť najväčšej medzinárodnej zbierky originálov detskej knižnej ilustrácie v Európe, Zbierky ilustrácií pre deti Otakara Božejovského von Rawennoff.

Vystavujú: S. Zavřel (CZ/IT), J. Wilkoń (PL), D. Kállay (SK), D. McKee (GB/FR), J. Lenica (PL/FR), S. Jucker (CH), J. Čapek (CZ/DE), S. Eidrigevicius (LT/PL), E. Battut (FR), M.-J. Sacré (BE), V. Baránková (CZ), S. Junaković (HR), L. Wolfsgruber (IT/AT), G. Alberti (IT), L. Pal'o (SK) a H. Schmid (CH).

Ventúrska 9, 1. poschodie
Otvorené: ut–ne 13:00–18:00

3. 10.–3. 11. | Š14

JEDEN ZO ŠTYROCH

„Jeden zo štyroch“ je odhad Svetovej zdravotníckej organizácie ukazujúci, že na svete má jeden zo štyroch ľudí skúsenosť s duševným ochorením. Pozývame vás na výstavu JEDEN ZO ŠTYROCH, ktorá je šiestou v poradí v cykle BEZ CITLIVOSTI SEM BEZOHĽADNÍ, BEZ VNÍMAVOSTI ĽAHOSTAJNÍ. Výstava je rozdelená na viacero častí, v ktorých sa autori rozdielnym spôsobom vyrovnávajú s témou vylúčenia a bariér.

Vystavujú: J. Frištacký a A. Rošková
Vernisáž: 3. 10. 2023 • 18:30

Školská 14
Otvorené: po–pi 15:30–19:00

5. 10.–5. 11. | Zichyho palác

DENISA SLAVKOVSKÁ, LUCIA ŽITNAYOVÁ: COME IN

Kurátorka: J. Babušiaková

Vernisáž: štvrtok 5. 10. • 18:00

Staromestská galéria Zichy, Ventúrska 9 (vchod z ulice)

Otvorené: ut–ne 15:00–19:00

10. 10.–20. 12. | Pistoriho palác

ELIŠKA PODZIMKOVÁ: MALÝ PRINC

Objavte úžasný svet Malého princa v interaktívnej výstave.

Vstupenky a info: vystavamalyprinc.sk

Štefánikova 25

Otvorené: ut–pi 15:00–20:00, so–ne 10:00–18:00, pondelok zatvorené

28. 9.–14. 10. | Galéria F7

INTERNATIONAL TOUR EXHIBITION OF PANDA HONORARY PICTURE BOOKS FROM CHINA

Spríevodná akcia BIB: nejlepší súčasní čínsky ilustrátori a ich knihy.

Vernisáž: 6. 10. • 18:00

Františkánske nám. 7

Otvorené: ut–so 15:00–19:00

7. 10.–28. 10. | Galéria F7

SPOMIENKY A TÚŽBY

20 maliarov staršej a strednej generácie z Bratislavy vystavuje figurálne, krajinárske, poetické, abstraktné i symbolické obrazy na tému Spomienky a túžby.

Františkánske nám. 7

Otvorené: ut–so 15:00–19:00

Každý utorok • 17:00–19:00 | Š14

DETI

ZA PLOTOM 2023/24

Dramatický krúžok pre deti od 12 rokov.

Ľektorka: M. Martinčíčová

Úvodná hodina: 3. 10. • 17:00

Info: alzbeta.marendiakova@stare mesto.sk

Školská 14

11. 10. • 14:00

STAROMESTSKÉ HRAVÉ POPOLUDNIA:

KÚZLA A ČARY

Zábavné popoludnie pre deti

Učinkuje: P. Šesták

Vstup voľný

Miesto: Slubekova záhrada

22. 10. • 10:30 | Pistoriho palác

DETSKÁ DIVADELNÁ NEDEĽA

DIVADLO SPOZAVOZA: DOBRÝ DEŇ PÁN GRIMM

Bábková inscenácia pre deti a dospelých. Hlavnými predstaviteľmi sú bratia Grimmovci, ktorí hľadajú najväčší strach a rozprávajú (ne)sku-

točné príbehy. Diváci spoznajú hravou formou príbehy plné humoru, priateľstva, ale aj zvláštnych bytostí.

Vstupné: 3€ deti, 2€ dospelí

Štefánikova 25

25. 10. • 14:00 | G19

STAROMESTSKÉ HRAVÉ POPOLUDNIA: OBRÁZKY ZO ŽIVOTA HMYZU

Divadelné predstavenie pre deti

Účinkuje: Rád červených nosov

Vstupné: 3€ (skupina nad 10 ľudí 2€); rezervácie: eva.kostalova@stare mesto.sk

Gaštanová 19

Nedele • 10:30 | Š14

BÁBKOVÉ PREDSTAVENIA DIVADLA OMNIBUS

1. 10. • 10:30 PAMPÚŠIK A... (od 2 rokov)
  - 12:00 КОЛОБОК И ЕГО ДРУЗЬЯ (от 1 года)Poznáte Pampúšika? Ak nie, tak poďte na predstavenie a zoznámte sa s ním! Ak ste už niečo o ňom počuli tak, veru, viete, že s tým mladíkom sa nikdy nebudete nudiť a stanete sa svedkom zaujímavých dobrodružstiev.
8. 10. • 10:30 TAJOMSTVO BÁBKONHERECTVA, workshop (od 5 r.)
  - 12:00 ВОЛК-ПРОСТОФИЛЯ (от 3 лет)
15. 10. • 10:30 NA NÁVŠTEVE U JEŽIBABY (od 3 rokov)
  - 12:00 В ГОСТЯХ У БАБЫ ЯГИ (от 3 лет)Boli ste niekedy na návšteve u Ježibaby? Jeden chalan, menom Jemela, chce k nej prísť na koláčiky s čajom. Chcete vedieť, ako sa to skončí?
22. 10. • 10:30 MÁŠA A MEDVEĎ (od 3 rokov)
  - 12:00 МАША И МЕДВЕДЬ (от 3 лет)Ruská ľudová rozprávka Máša a medveď teší malých a veľkých už veľa storočí. Ako to bude vyzerat' v bábkovom divadle? Tajomné a farebné dekorácie, vtipné scénické postupy a, samozrejme, bohatý jazyk – to všetko prinesie radosť deťom aj dospelým.
29. 10. • 10:30 Premiéra! KOHÚTIK-SPEVÁČIK (od 3 rokov)
  - 12:00 Премьера! ПЕТУШОК И КУРОЧКА (от 3 лет)

Informácie a vstupenky: omnibusdivadlo@gmail.com

Školská 14

4. 10. • 13:30 | G19

INFOSERVIS SENIORA

vstup len pre členov ZZPO III.

Gaštanová 19

18. 10. • 10:00–11:30 | Š14

HÝBEM SA A JE MI DOBRE: ŠKOLA CHRBTÁ I.

Správne držanie tela a držanie tela pri chôdzi + základy Nordic walking. Ak máte paličky na Nordic walking alebo turistické paličky, prineste si ich.

Školská 14

23. 10. • 15:30 | Pistoriho palác

MOZGOVÝ JOGGING

Prednáška A. Palkovič, spojená s tréningom pamäti.

Štefánikova 25

30. 10. • 17:00 | Pistoriho palác

TANČIARENĽ

Pozývame vás na tanečné kurzy s profesionálnym učiteľom tanca J. Komorom, ktorý dokáže roztancovať celú sálu a vždy má pripravené nové tanečné prvky.

Tance, ktoré budeme preberať majú jednoduché kroky, ktoré zvládne každý, kto má zmysel pre rytmus. Keďže v týchto aktivitách prevládajú hlavne ženy, obzvlášť srdečne pozývame mužov. Nemajte strach a pridajte sa!

Vstupenky: 5€ (prosím, rezervujte si miesto, počet miest je obmedzený).

Rezervácie: staledobri@gmail.com, 0948 644 622

Štefánikova 25

Každý pondelok, 11:00–13:00 | G19

HODINY TANCA PRE SENIOROV

- 11:00–12:00 country tance
- 12:00–13:00 spoločenské tance

Info: aksenba@aksen.sk

Gaštanová 19

Každý pondelok • 12:30–16:30 | G19

KLUB SENIOROV

Gaštanová 19

Každý utorok • 16:00 | G19

ZÁBAVNÉ PC WORKSHOPY: NOTEBOOK A INTERNET

Kurz vás naučí základy práce na notebooku – internet, USB kľúč, práca s obrázkami a fotografiami, vytváranie prezentácií, fotokníh...

Každý mesiac bude venovaný inej problematike, takže je možné prihlasovať sa priebežne podľa záujmu o jednotlivé témy. Na kurz potrebujete vlastný notebook.

Lektorka: J. Pechrová

Vstupné: 6€ (seniori 3€)

Gaštanová 19

Každý štvrtok • 13:00–17:00 | G19

JEDNOTA DÔCHODCOV

- 13:30 cvičenie
- 15:00 úradná hodina
- 16:00 bridžový klub

Gaštanová 19

Každý štvrtok | G19

JAZYKY PRE SENIOROV

- 9:30–10:30 NEMECKÝ JAZYK s E. Smolíkovou
- 10:45–11:45 ANGLICKÝ JAZYK s K. Bánskou

Informácie a prihlasovanie: aksenba@aksen.sk

Gaštanová 19

3. 10. • 17:00

**NEZNÁME ZNÁME MIESTA
ONDREJSKÝ CINTORÍN – HUDOBNÍCI**

Ondrejský cintorín patrí k najstarším cintorínom zachovaným v našom meste. Na prechádzke sa zastavíme pri náhrobkoch viacerých hudobných osobností. V roku 2023 si pripomíname 190. výročie založenia Cirkevného hudobného spolku pro Dóme sv. Martina. Sú tu pochovaní všetci ôsmi dirigenti tohto spolku od Josepha Kumlika po Alexandra Albrechta, pričom len jeden z nich, Ludwig Burger, nemá zachovaný náhrobok. Na Ondrejskom cintoríne odpočíva aj mestský archivár a organizátor hudobného života Ján Batka, výrobca klavírov Peter Werner, priateľka Kláry Schumannovej Cornélia Spányiková a ďalší.

Sprevádza: Z. Godárová

Stretnutie: vo vchode na Ondrejský cintorín pre peších z ul. 29. augusta

Vstupné: 2€; registrácia: eva.kostalova@staremesto.sk

3. 10. • 18:00 | Pistoriho palác

**CYKLUS PREDNÁŠOK S BA ROŽKAMI
V PISTORIHO PALÁCI**

Putovné zhromaždenia uhorských lekárov a prírodovedcov v Bratislave

Vstupné: 2€ (pre členov OZ Bratislavské rožky bezplatné)

Pistoriho palác, Štefánikova 25

12. 10 • 17:00 | Pistoriho palác

ZELEŇ V MESTE IV.: JESENNÉ VENCE

Budeme si vyrábať vence z prírodných materiálov ako šípky, halúžky, lišajník, lesné plody, jesenné listy či sušené kvety a všetko pekne doplníme eukalyptom.

Vstupné: 20€; registrácia: daria.chriastelova@staremesto.sk

Štefánikova 25

Individuálny kurz | G19

GITARA pre dospelých aj pre deti

V rámci individuálnych vyučovacích hodín si účastníci osvoja základy hry na gitare. Vyučovanie prebieha jeden alebo dvakrát týždenne v popoludňajších hodinách.

Lektor: I. Denko

Cena 5,50€ / vyuč. hodina

Gaštanová 19

Každý pondelok • 17:00 a štvrtok • 15:45 | G19

PILATES FIT

Ide o jeden z najúčinnejších cvičebných programov zameraný na rovnomerné vyváženie povrchových a hlbokých svalov ľudského tela, udržanie telesnej kondície. Cvičenie je obohatené o prvky rehabilitačné, strečing, prvky, jógy, a posilňovanie celku i jednotlivých svalových partií.

Lektorka: Z. Kondé

Prihlasovanie: 0905 506 079

Gaštanová 19

Každý pondelok • 18:15 | G19

BODYBALANCE & TONING BALLS

Jemné spevňovanie svalov celého tela malými pilates loptičkami a zameranie na chrbticu a stred tela, jednoduché pohybové zostavy, každý mesiac nové, relaxácia a strečing.

Lektorka: M. Bakošová

Prihlasovanie: 0905 731 621, riabakosova@gmail.com

Gaštanová 19

Každý pondelok • 19:30 | G19

YIN JOGA S LUBICOU

Meditatívna joga pre uvoľnenie tela a mysle. Niekoľko minútové ásany prečisťujú meridiány - energetické dráhy v tele a ovplyvňujú čakry – energetické centrá. Jej cvičenie je v spojení s poznatkami Čínskej medicíny.

Lektorka: Ľ. Husárová

Prihlasovanie: lubica.husarova@reformcapital.com

Gaštanová 19

Každý utorok • 10:00 | G19

TRADIČNÁ HATHA JOGA

Lektorka: Sasha

Gaštanová 19

Každý utorok • 17:00 | G19

ČCHI-KUNG pre začiatočníkov a mierne pokročilých

Tradičné cvičenie pre zdravie a pohodu. Čchi-kung pomáha ľuďom s tráviacimi a žalúdočnými ťažkosťami, vysokým krvným tlakom, tým, čo sú nervózni, bolí ich chrbát alebo trpia migrénami.

Lektor: L. Horniak

Vstupné: 5€ (10 vstupov = 40€)

Gaštanová 19

Každý utorok • 18:40 | G19

AHAMKÁRA – JOGA pre pokročilých

Lektorka: A. Kozáková

Gaštanová 19

Každá streda • 17:00 | G19

JOGA FLOW

Cvičenie pre budovanie sily, flexibility a rovnováhy. Jóga je cesta spoznávania tela, dychu a mysle, je to spojenie všetkých týchto troch prvkov.

Lektorka: Ľ. Husárová

Prihlasovanie: lubica.husarova@reformcapital.com

Gaštanová 19

Každá streda • 18:15 | G19

KONDIČNÉ CVIČENIE PRE ŽENY

Lektorka: D. Krošláková

Vstupné: 5€

Gaštanová 19

Každý štvrtok • 10:00 | G19

RELAX JOGA – Joga pre zlepšenie kondície seniorov

Holistický a komplexný systém vychádzajúci z autenticity tradičného dedičstva jogy s prispôbením na potreby moderného človeka.

Lektorka: V. Diešková

Vstupné: 6€ (3€ seniori)

Gaštanová 19

Každý štvrtok • 17:00 | G19

TAI CHI CHUAN

Lektor: L. Horniak

Vstupné: 5€ (10 vstupov = 40€)

Gaštanová 19

2.–31. 10. | Všetky pracoviská

BEZPLATNÁ REGISTRÁCIA

Pre seniorov nad 60 rokov pri príležitosti Mesiaca úcty k starším

2.–27. 10. | Karadžičova 1

NÁŠ SVET

7. ročník výstavy výtvarných prác žiakov zo ZŠ s MŠ pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím na Drotárskej ceste 48.

2. 10. • 18:00 | Panenská 1

ZVUK KNIŽNICE: DOMINIK PROROK

Frontman kapely 52 Hertz Whale zahrá akustické skladby zo svojho sólového debutu There is no rescue mission, we are safe. Bude to plné emócií a atmosféry ako vždy.

Organizuje Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

3. 10. • 17:00 | Panenská 1

BÁSEŇ A ČAS

Hudobno-poetické pásmo E. Golovkovej a Š. Bučka venované Milanovi Rúfusovi pri príležitosti 95. výročia narodenia.

Organizuje Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

Každý utorok • 9:00–11:00 | Panenská 1

KURZY IT ZRUČNOSTÍ PRE SENIOROV

Krátke kurzy zamerané na prácu s počítačmi a smartfónmi v spolupráci s Digitálnou koalíciou.

Termín: 3.–24. 10. 2023

Prihlasovanie: sluzbypan@starlib.sk, 02/5441 1874

5. 10. • 9:00–11:00 | Panenská 1

MOBILNÉ TECHNOLOGIE PRE SENIOROV

Kurz zameraný na prácu so smartfónmi v spolupráci s Digitálnou koalíciou.

Prihlasovanie: sluzbypan@starlib.sk, 02/5441 1874

5. 10. | 19. 10. | 26. 10. • 16:30 | Panenská 1

KONVERZOVŇA

Konverzácie v anglickom jazyku pre seniorov.

5. 10. • 18:00 | Blumentálska 10/a

OD IRÓNIE K ÚZKOSTI?

Prednáška V. Nádaskaya o súčasnej slovenskej poézii v rámci festivalu Novotvar.

7. 10. • 10:00–13:00 | Prüger-Wallnerova záhrada

BURZA KNÍH A HRAČIEK PRE DETI

Predaj knížiek, hračiek alebo výrobkov za symbolické ceny.

9.–13. 10. | Všetky pracoviská

TÝŽDEŇ ČESKEJ DETSKEJ LITERATÚRY

Séria podujatí pre deti na popularizáciu českej literatúry.

12. 10. • 9:00–11:00 | Panenská 1

WHATSAPP V SMARTFÓNE PRE SENIOROV

Kurz zameraný na prácu so smartfónmi v spolupráci s Digitálnou koalíciou.

Prihlasovanie: sluzbypan@starlib.sk, 02/5441 1874

12. 10. • 17:00 |

STAROMESTSKÉ POTULKY

Spoznajte bratislavské kuriozity, osobnosti a povery na prechádzke historickým centrom s vlastivedným sprievodcom B. Wojnarowskim
Miesto stretnutia: pred Univerzitnou knižnicou na Ventúrskej

18. 10. • 17:00 | Panenská 1

ŠTEFÁNIK – MON AMOUR

M. Musil predstavuje knihu o skutočnom príbehu dvoch európskych osobností – L. Weissovej a M. R. Štefánika.

Organizuje Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

19. 10. • 9:00–11:00 | Panenská 1

ÚSPORNÉ NAKUPOVANIE SO SMARTFÓNOM PRE SENIOROV

Kurz zameraný na efektívne využívanie mobilných aplikácií nákupných spoločností

prácu so smartfónmi v spolupráci s Digitálnou koalíciou.

Prihlasovanie: sluzbypan@starlib.sk, 02/5441 1874

25. 10. • 18:00 | Blumentálska 10/a

VEČER S VYDAVATEĽSTVOM MAMAŠ

Zorientujte sa vo svete dobrých kníh s vydavateľkou A. Petrášovou a J. Buzalkom, autorom knihy Postsedliaci.

Organizuje združenie Milujem knihy/Amo libris vďaka podpore MČ Bratislava-Staré Mesto.

26. 10. • 15:00–18:00 | Blumentálska 10/a

HRY BEZ HRANÍC

Herné popoludnie pre slovenské a ukrajinské rodiny.

Podujatie sa uskutočňuje vďaka podpore Férovej nadácie.

magazin@staremesto.sk

Alžbeta Marendiaková, Dana Sládeková

+421 (2) 52 49 68 68

alebo 0911 665 273

Staromestské centrum kultúry a vzdelávania

Školská 14

811 07 Bratislava

program: staromestskekluby.wixsite.com/kulturavstarommeste

magazín: staremesto.sk/sk/content/magazin-zrazu-nielen-pre-seniorov

STAROMESTSKÉ CENTRÁ KULTÚRY A VZDELÁVANIA

Zichyho palác

Ventúrska 9

811 01 Bratislava

informácie: +421 (2) 54 43 16 81

Martina Mišíková, 0903 650 701

martina.misikova@staremesto.sk

Pistoriho palác

Štefánikova 25

811 05 Bratislava

Informácie: +421 (2) 52 49 18 28

Dária Chriateľová

daria.chriastelova@staremesto.sk

Galéria F7

Františkánske námestie 7

811 01 Bratislava

Borivoj Medelský, +421 (2) 54 43 33 35

alebo 0911 238 710

borivoj.medelsky@staremesto.sk

Gaštanová 19

811 04 Bratislava

Eva Košťálová, +421 (2) 54 77 73 66

eva.kostalova@staremesto.sk

ZA FOTOGRAFIE ĎAKUJEME

J. Ďurigovi, J. Rozborovi, M. Majtánovi,
A. Marendiakovej, Príbehom na stope
a portálu canva.com